

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs
Commissie Wetsvoorstellen

Aan de Vaste commissie voor Financiën van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de heer S. Weeber
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 18 september 2020

Betreft: NOB-commentaar Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen (35 555)

Geachte leden van de Commissie,

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het conceptwetsvoorstel Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen eind 2019 voor internetconsultatie gepubliceerd. Gezien het maatschappelijk belang van de in dit conceptwetsvoorstel opgenomen maatregelen, heeft de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: de Orde) op deze internetconsultatie gereageerd.¹

Op 3 september jl. is het wetsvoorstel Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen (hierna: het Wetsvoorstel) naar de Tweede Kamer gestuurd. De Orde constateert met genoegen dat een deel van haar reactie op de internetconsultatie in de Memorie van Toelichting (hierna: MvT) is opgenomen. Een deel van de reactie op de internetconsultatie is echter niet in de MvT opgenomen. Daarnaast is het Wetsvoorstel op enkele punten gewijzigd ten aanzien van het concept dat voor internetconsultatie is gepubliceerd. De Orde maakt daarom van de gelegenheid gebruik om op het Wetsvoorstel te reageren.

1. Algemeen

Volgens de MvT wordt mede beoogd dat mensen gezond en werkend hun pensioen halen. Dit wordt in het Wetsvoorstel vormgegeven door twee maatregelen die het mogelijk maken dat

¹ <https://www.nob.net/nob-reactie-internetconsultatie-wet-bedrag-ineens-rvu-en-verlofsparen>

werknemers eerder kunnen stoppen met werken, te weten 1. de uitbreiding van het fiscaal gefaciliteerd verlofsparen en 2. de vrijstelling van de RVU-heffing. De Orde constateert dat deze maatregelen samen bezien veel weg hebben van de VUT-regelingen die in principe tot en met 2005 fiscaal gefaciliteerd waren. Graag verneemt de Orde waarom het kabinet voor een uitbreiding van het fiscaal gefaciliteerd verlofsparen en een vrijstelling van de RVU-heffing met elk hun eigen voorwaarden en bijkomende complexiteit heeft gekozen, in plaats van het opnieuw fiscaal faciliteren van VUT-regelingen (met een beperkte duur en/of hoogte).

2. Bedrag ineens

Volgens het Wetsvoorstel telt het deel van het pensioen dat ineens wordt opgenomen, mee voor de inkomenstoets van de inkomensafhankelijke toeslagen. Dit heeft volgens de Orde tot gevolg dat het ineens opnemen van een deel van het pensioen voor veel (gewezen) deelnemers nauwelijks tot een stijging van het netto-inkomen zal leiden in het jaar van opname. Dit geldt met name voor deelnemers met een relatief laag arbeidsinkomen. De Raad van State komt in haar advies van 22 juli jl. tot eenzelfde conclusie. In de MvT erkent het kabinet dit ook, maar geeft in dit verband enkel aan dat burgers de gevolgen van het ineens opnemen van pensioen via de website van de Belastingdienst in kaart kunnen brengen. Zoals reeds in een reactie op de internetconsultatie is opgemerkt, kunnen de voor de inkomensafhankelijke toeslagen nadelige gevolgen van het deels ineens opnemen van het pensioen relatief eenvoudig worden voorkomen door in het Wetsvoorstel op te nemen dat het deel van het pensioen of lijfrente dat ineens wordt opgenomen, evenals de afkoop van kleine pensioenen zoals bedoeld in artikel 66 Pensioenwet, niet meetelt voor de inkomenstoets van de inkomensafhankelijke toeslagen. Graag verneemt de Orde waarom het kabinet deze suggestie niet heeft overgenomen.

Het Wetsvoorstel voorziet mede in het deels ineens opnemen van het pensioen in eigen beheer, zoals bedoeld in artikel 38n Wet op de loonbelasting 1964. Volgens de MvT zullen via een Ministeriële Regeling nadere voorwaarden worden gesteld aan een dergelijke opname ineens. De Orde verneemt graag welke voorwaarden het kabinet voor ogen heeft en verzoekt het kabinet om de conceptregeling tijdig bekend te maken, zodat die deel kan uitmaken van de parlementaire beraadslaging.

Uit de MvT (p. 50 en 51) begrijpt de Orde dat de vereveningsgerechtigde echtgenoot geen instemming hoeft te geven voor de 10 procent afkoop door de vereveningsplichtige echtgenoot. Weliswaar ontvangt de vereveningsgerechtigde echtgenoot dan een pro rata deel van het af te kopen bedrag, maar dit kan wel leiden tot financiële en fiscale nadelen. Een gedeeltelijke afkoop kan leiden tot het vervallen van inkomensafhankelijke toeslagen (zie hiervóór) en ook tot het betalen van een hoger belastingtarief. De Orde is van mening dat dergelijke gevolgen niet zouden mogen optreden zonder de expliciete goedkeuring van de vereveningsgerechtigde echtgenoot en verzoekt het kabinet het wetsvoorstel hierop aan te passen en anders te motiveren waarom het kabinet meent dat dit geen probleem is.

De Orde geeft mede vanwege deze gevolgen in overweging dit inkomen niet mee te laten tellen voor de inkomstenstoets van de inkomensafhankelijke toeslagen.

Volgens de MvT (p. 9 en p. 10) gelden in geval van deeltijdpensioen verschillende pensioeningangsdata en daarmee verschillende mogelijkheden om een deel van de waarde van het op dat moment ingaande gedeelte van het ouderdomspensioen af te kopen. De toegestane afkoop betreft dus maximaal 10 procent van het ingegane gedeelte. In de illustratie t.a.p. wordt uitgelegd dat, indien een deelnemer op het moment van ingang van het deeltijdpensioen geen gebruik maakt van de afkoop van de volledige 10 procent, het resterende niet-benutte deel van de afkoop niet alsnog mag worden ingehaald op het moment dat het resterende deel van het pensioen ingaat. De gedeeltelijke afkoop bedraagt op dat moment maximaal 10 procent van het gedeelte van het ouderdomspensioen dat op dat moment ingaat. De Orde verneemt graag waarom het de deelnemer niet wordt toegestaan het niet-benutte deel van de afkoop op een later moment alsnog te gebruiken. Het totaal zal immers nooit meer bedragen dan 10 procent van het totale ouderdomspensioen.

In de MvT (p. 4) wordt ter zake van de gedeeltelijke afkoop in geval van kapitaal- of premieovereenkomsten opgemerkt dat de afkoop maximaal 10 procent betreft van het kapitaal dat is opgebouwd voor ouderdomspensioen. In de praktijk wordt meestal gebruik gemaakt van kolom 2 uit het Staffelbesluit, hetgeen impliceert dat de premie bedoeld is voor ouderdomspensioen én een uitgesteld opgebouwd partnerpensioen. In het met deze premies gespaarde kapitaal is derhalve een deel voor partnerpensioen bestemd. Dit kapitaal wordt als één kapitaal geadmistreerd, zonder onderscheid in toerekening aan ouderdoms- dan wel partnerpensioen. Volgens de strikte toepassing volgens de MvT zou op het moment vóór afkoop moeten worden vastgesteld welk deel van het kapitaal aan het partnerpensioen is toe te rekenen. Graag verneemt de Orde of de pensioenuitvoerder dan geacht wordt een fictieve berekening te maken van het vóór afkoop aan te kopen ouderdomspensioen, inclusief een uitkering van 70 procent partnerpensioen. Is het juist dat het deel van het kapitaal dat aan het aldus vastgestelde partnerpensioen is toe te rekenen, niet in de afkoop mag worden betrokken? Er wordt immers opgemerkt dat afkoop uitsluitend 10 procent van de waarde van het ouderdomspensioen betreft. Hoe verhoudt zich dit tot de opmerking dat de pensioenuitvoerder de keuzevolgorde bepaalt? In dat geval kan de situatie ontstaan dat een pensioenuitvoerder eerst uitruil toestaat van partnerpensioen (uiteraard met instemming van de partner) en vervolgens meewerkt aan afkoop, waarmee het partnerpensioen indirect in de afkoop wordt betrokken.

3. RVU

De Raad van State merkt op dat de RVU-versoepeling geldt per inhoudingsplichtige. Het maximale bedrag van de RVU-vrijstelling per inhoudingsplichtige staat los van de omvang van het dienstverband. Evenmin wordt rekening gehouden met andere dienstverbanden die de werknemer wellicht heeft. Bij verschillende deeltijd-dienstverbanden bij afzonderlijke

inhoudingsplichtigen, kan aan een werknemer dus een groter bedrag zonder RVU-heffing worden uitgekeerd. Een dergelijk effect lijkt niet te zijn beoogd. In het nader rapport wordt omschreven dat de RVU-vrijstelling inderdaad per werknemer één keer kan worden benut, hetgeen wordt onderstreept in de MvT, onderdeel 3.3. Voorts wordt bevestigd dat de RVU-vrijstelling niet wordt gecorrigeerd voor de omvang van het dienstverband. Hoewel het standpunt van de vrijstelling per werknemer en het achterwege laten van een correctie voor het dienstverband begrijpelijk zijn, constateert de Orde dat dit in de praktijk tot problemen kan leiden. Een werknemer kan tegelijkertijd twee dienstverbanden hebben en bij beide inhoudingsplichtigen in enig kalenderjaar een regeling treffen die als RVU kan worden aangemerkt. Aan welke inhoudingsplichtige kan de RVU-drempelvrijstelling in deze situatie dan worden toegerekend? Inhoudingsplichtigen zullen bij het treffen en budgetteren van een regeling uiteraard rekening houden met de te claimen RVU-drempelvrijstelling, maar zullen niet altijd op de hoogte zijn van andere dienstverbanden van een werknemer. Voorts is de RVU-kwalificatie een loonheffingskwestie die veelal buiten beeld van de werknemer plaatsvindt. De werknemer heeft derhalve zelden wetenschap van de aanwezigheid van een RVU of RVU-drempelvrijstelling. En al zou de werknemer wel op de hoogte zijn van het gebruik van de RVU-drempelvrijstelling, dan ontstaat nog steeds de vraag welke werkgever van de drempelvrijstelling gebruik zou mogen maken. Door de RVU-drempelvrijstelling te relateren aan de omvang van het dienstverband, wordt dit probleem weggenomen. Een vergelijkbaar probleem kan zich voordoen, indien de werknemer bij opeenvolgende inhoudingsplichtigen een RVU-regeling treft, waarbij gebruik is gemaakt van de RVU-drempelvrijstelling. Op welke wijze kan de tweede inhoudingsplichtige weten dat voor de betreffende werknemer reeds (deels) gebruik is gemaakt van de RVU-drempelvrijstelling?

4. Verlofsparen

In het Wetsvoorstel is opgenomen dat de mogelijkheid tot fiscaal gefaciliteerd verlofsparen zoals bedoeld in artikel 11 Wet op de loonbelasting 1964, wordt verruimd tot 100 weken. De werkgever moet echter wel voldoende liquide middelen hebben om tot uitbetaling van het verlof te kunnen overgaan. Zijn er onvoldoende liquide middelen aanwezig, dan kunnen de door werknemers opgebouwde vakantiedagen niet worden uitbetaald. Het Wetsvoorstel voorziet niet in maatregelen die werknemers ten tijde van het verlofsparen beschermen tegen insolventie van hun werkgever. In de MvT bevestigt het kabinet dat het risico dat werknemers hun opgebouwde verlof kunnen verliezen in het geval van insolventie van de werkgever. Gezien het belang voor werknemers bij het recht op uitkering van het gespaarde verlof en in aanvulling op een van de andere reacties op internetconsultatie, stelt de Orde voor om in het Wetsvoorstel verdergaande waarborgen op te nemen dan die nu voor onvervulde loonaanspraken zijn opgenomen in de artikelen 61 tot en met 64 Werkloosheidswet. Daarbij denkt de Orde aan een extra overnemingsverplichting voor het UWV of een verplichting voor de werkgever om een verzekering hiervoor te sluiten in geval van faillissement of andere vorm

van betalingsonmacht van de werkgever. De Orde verzoekt de staatssecretaris om een reactie op deze voorstellen.

5. Tot slot

Uiteraard is de Orde graag bereid het bovenstaande nader toe te lichten. Een afschrift van deze brief is heden verzonden aan de staatssecretaris van Financiën.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

drs. R.A. van der Jagt
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen